

Handläggare: Magnus Åkesson
Telefon: 508 27 638

Till
idrottsnämnden

Förslag till nytt idrottspolitiskt program 2013-2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förslaget till nytt idrottspolitiskt program 2013-2017.
2. Idrottsnämnden överlämnar ärendet till kommunfullmäktige.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Kersti Ruthström
Chef staben för idrott och folkhälsa

Sammanfattning

Idrottsförvaltningen har i dialog med stadens förvaltningar och bolag samt utvalda föreningar i Stockholm tagit fram ett förslag till ett nytt idrottspolitiskt program att gälla 2013-2017. Programmet remitterades brett efter beslut i idrottsnämnden den 22 maj 2012 och totalt har 56 remissvar inkommit. Programmet är ett av stadens styrdokument och är utformat i enlighet med stadens system för ledning och uppföljning, ILS, med indikatorer för att säkerställa måluppfyllelse.

Programmet genomsyras av ett folkhälsoperspektiv och det övergripande målet är att få fler stockholmare fysiskt aktiva. För att uppnå målet har sju fokusområden definierats: jämställdhet och mångfald, tillgänglighet, föreningsliv, övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott, samverkan, anläggningar och ytor för fysisk aktivitet samt idrotten som upplevelse och inspiration. Till varje område finns strategier och ansvar kopplat. Ett antal indikatorer är utvalda för att utvärdera mål-

uppfyllelse totalt samt ur ett jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsperspektiv.

Bakgrund

Det nuvarande idrottspolitiska programmet antogs av idrottsnämnden 2005 och kommunfullmäktige 2006 och gäller tillsvidare. Många av de målsättningar och prioriterade grupper som omnämns i programmet är i högsta grad gällande än idag. Dock förändras samhället och Stockholm snabbt och metoderna och strategierna för att nå ut till fler beforskas och utvecklas, varför dessa bör uppdateras kontinuerligt. Den 5 september 2011 gav kommunfullmäktige idrottsnämnden i uppdrag att utforma ett nytt idrottspolitiskt program för perioden 2013-2017.

I kommunfullmäktiges beslut (dnr 328-1380/2010) anges att det idrottspolitiska programmet ska svara på vilka prioriteringar staden bör göra inom tidsperioden avseende arbetet med att skapa förutsättningar för alla att vara fysiskt aktiva. Särskild tyngdpunkt ska ligga på hur vi får fysiskt inaktiva och framför allt barn och ungdomar från socioekonomiskt utsatta grupper att börja motionera. Vidare ska programmet söka lösningar på hur stadens olika organ kan samverka för att nå ut till fler. Av särskild vikt är att hitta samverkansformer mellan idrottsnämnden, utbildningsnämnden/SISAB och stadsdelsnämnderna, likväl som med fastighets-, exploaterings- respektive stadsbyggnadsnämnden.

Kommunfullmäktige poängterar vidare att områden att beakta vid framtagandet av ett program är fysisk aktivitet ur ett folkhälsoperspektiv, spontan- och breddidrott, tillgänglighetsaspekten, jämställdhet, samverkan mellan olika organ i staden och regionen, evenemang samt mångfald gällande både samhällsgrupper och utbud.

Ärendet

Det idrottspolitiska programmet (*bilaga 1*) ska gälla för perioden 2013–2017. Det ska vara ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolag och integreras i stadens styrsystem ILS. Det övergripande målet är att få fler invånare i Stockholms stad fysiskt aktiva och programmet har ett tydligt folkhälsoperspektiv. I programmet betonas vikten av att staden ska kunna erbjuda *alla*, oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller socionomisk bakgrund möjlighet till fysisk aktivitet. Prioriterade grupper att få fysiskt aktiva är:

- Ungdomar 13-20 år, särskilt flickor
- Flickor 7-20 år med utländsk bakgrund

- Personer med funktionsnedsättning
- Barn och ungdomar 7-20 år med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet

För att nå målet om att få fler stockholmare att bli fysiskt aktiva har sju fokusområden definierats: Jämställdhet och mångfald, Tillgänglighet som ska genomsyra alla områden, Föreningsliv, Övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott, Samverkan, Anläggningar och ytor samt Idrott som upplevelse. Till programmet finns indikatorer knutna för att följa upp hur väl stadens arbete med att få fler fysiskt aktiva slår ut, samt ansvarsområden där berörda nämnder bidrar till måluppfyllelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben för idrott och folkhälsa.

Förvaltningens synpunkter

Fysisk aktivitet är en betydande faktor i arbetet för en förbättrad folkhälsa. World Health Organisation (WHO) har angett fysisk inaktivitet som den fjärde största riskfaktorn för global dödlighet och orsak till 6 procent av dödsfallen i världen. EU-kommissionen uppmanar i skriften *Vitbok om idrott* (2007) att myndigheter och privata organisationer bör bidra till att invånarna i medlemsstaterna når upp till aktuella rekommendationer om fysisk aktivitet.

Statens folkhälsoinstitut har definierat elva målområden för en förbättrad folkhälsa där fysisk aktivitet är ett av dessa. Inom området fysisk aktivitet anger folkhälsoinstitutet tre mål att arbeta med: ökad fysisk rörelse, mer fysisk rörelse i skolan och i anslutning till arbetet och mer fysisk rörelse under fritiden.

Till grund för programmet ligger både global, nationell och lokal forskning om vad fysisk aktivitet ur ett folkhälsoperspektiv bidrar till på individ- och befolkningsnivå, nuvarande hälsoläge bland ungdomar och vuxna, andel fysiskt inaktiva samt fritidsvanor bland invånarna i Stockholm. De insatser som föreslås bygger också på EU-kommissionens och Statens folkhälsoinstituts rekommendationer om fysisk aktivitet.

Arbetsprocessen

I arbetet med det nya idrottspolitiska programmet har det funnits en referensgrupp där stora delar av idrottsnämnden medverkat och med representanter från samtliga politiska partier i nämnden. Två dialogmöten har genomförts med ett trettiotal strategiskt utvalda föreningar i staden. Medverkande föreningar var utvalda för att

få en spridning mellan idrottsföreningar och övriga föreningar, stora och små föreningar, föreningar som har utövare i lag och individuellt samt en spridning geografiskt. Under dialogmötena diskuterades dels hur staden kan stödja föreningslivet och dels hur staden och föreningarna tillsammans kan arbeta för att nå ut till fler. Vidare har två seminarier arrangerats där alla stadens förvaltningar och bolag inbjudits för att diskutera vilka strategier staden bör vidta för att få fler att idrotta-/motionera. Via hemsidan "Tyck om idrott!" har cirka 140 synpunkter kommit in från stadens invånare. Intervjuer har skett med trettio idag fysiskt inaktiva stockholmare för att få deras perspektiv på hur staden ska få fler fysiskt aktiva. Alla synpunkter och förslag dokumenteras av förvaltningen.

Synpunkterna som inkommit via hemsidan är mycket varierande. Några tar upp bristen på och fördelningen av tider i anläggningarna som ett problem för vissa idrotter. Andra framhåller vikten av ökad satsning på friluftsliv och vardagsmotion. Flera önskar information om vilka aktiviteter som finns för barn och ungdomar i olika åldrar, andra vill att spontanidrott ska få bättre förutsättningar genom fler mindre anläggningar i närområdet och bättre belysning. Stadens satsning på utegym får positiva omdömen liksom arrangemang där ungdomar får prova på olika idrotter (t.ex. prova på-aktiviteter i samband med loven i stadens idrottshallar och Stockholm Wintergames/MY). Konkreta förslag som inkommit är bland annat: ökade öppettider i simhallarna på helgerna, anställ idrottslärare/pedagoger på fritidshemmen, satsa på idrott i skolan, fler konstgräsplaner och utegym, satsa på nya idrotter som exempelvis Parkour, träningsmöjligheter för vuxna vid lekparken, en "idrottskväll" med gratis besök och träning i sim- och idrottshallar (jmf Kulturnatt), promenadskyltar, gör anläggningarna mer inbjudande för tjejer, fler spontanidrottsytor för basket, fotboll, skridsko, frisbeegolfbanor med mera.

Bland de trettio fysiskt inaktiva personer som intervjuats säger de flesta att de vill komma igång att röra på sig. Hinder som uppges är att det är för dyrt att träna, att det behövs någon att träna med eller annan hjälp att komma igång. Flera vill simma och önskar längre öppethållandetider i simhallarna. En del har tränat tidigare men tappat intresset och vill prova på något annat men vet inte vad. Bland dem efterfrågas gratis prova på-tillfällen med olika tränings- och motionsformer. Sammantaget ger intervjuerna intrycket av att närhet, billigt och stöd för att komma igång är viktiga faktorer för att ta steget att bli mer fysiskt aktiv.

Remissvar

I samband med idrottsnämndens sammanträde den 22 maj beslutades att det idrottspolitiska programmet skulle remitteras brett. En direkt förfrågan om synpunkter på programmet gick ut till 31 förvaltningar och bolag i staden samt till ett 60-tal externa organisationer, föreningar och företag. Därutöver fick de organisationer som så önskade möjlighet att svara genom bland annat uppmaning i förvaltningens nyhetsbrev "Idrottsnytt". Totalt har 56 svar inkommit (se *bilaga 2*).

Stockholms Idrottsförbunds remissvar lyfter upp i stort sett alla synpunkter som kommer från olika förbund och föreningar. Specialdistriktsförbunden är av förklarliga skäl inriktade på sin egen idrott, dess medlemsstruktur och dess villkor. Många menar att man måste se till att försöka behålla sina medlemmar längre upp i åldrarna och att detta är minst lika viktigt som att rekrytera nya. Dessutom lyfter föreningslivet fram behovet av tider, ytor och anläggningar för respektive specialidrott.

Det finns ett stöd både för satsning på spontanidrott/ öppen verksamhet och för ett fortsatt starkt stöd till idrottsrörelsen. Det senare framkommer hos flera förbund och föreningar där man ser sig som komplement och inte som konkurrent till skolans verksamhet eller öppen verksamhet och spontanidrott i stadens regi. Alla förbund och föreningar vill ha mer satsning på nya idrottsanläggningar, och gärna inom sin intressesfär. Fotbollsförbundet vill ha ett mål om en konstgräsplan per 3 500 invånare i åldern 6-35 år i staden. Simsporten vill ha fler nya simhallar, och handbollen vill ha fler hallar. Flera förbund talar om att man bör bygga fler enklare och billigare hallar i framtiden.

Bland stadens nämnder finns en uppslutning kring att programmet lyfter upp betydelsen av folkhälsoarbetet och också kring att tydligare prioritera vissa grupper. Stadsdelsnämnderna upplever parker, grönytor, lekparkar och liknande ytor som viktiga för fysisk aktivitet och folkhälsoarbetet, men tycker att samordningen och lotsfunktionen ska skötas av idrottsförvaltningen. Stadsdelsnämnderna ser dock positivt på en tätare samverkan med idrottsförvaltningen. Man menar också att idrottsförvaltningen har en viktig roll i stadsplanearbetet för att se till att idrotten får en plats i planeringen av nya bostadsområden. Näridrottsplatser lyfter några fram, och Bunkefloprojektet omnämns, det vill säga en nära samverkan mellan skola och idrottsliv. Utbildningsförvaltningens roll framhålls av stadsdelsnämnderna som särskilt viktig för att skapa bättre förutsättningar att nå alla och att nyttja ytor och anläggningar i anslutning till skolorna.

Utbildningsnämnden instämmer i att staden ska arbeta för att alla invånare ska bli fysiskt aktiva. Man ser inga möjligheter att lägga in fysisk aktivitet under schema-

lagd tid bortsett från lektionstiden i idrott och hälsa. Däremot finns möjligheter för eleverna att röra på sig under raster samt att föreningar kan genomföra aktiviteter efter skoldagens slut genom exempelvis Idrottslyftets försorg.

Stadsbyggnadsnämnden är positiv till det idrottspolitiska programmet. Man ser stadsbyggnationen som en stor bidragande faktor till en förbättrad folkhälsa där man genom ökat fokus på idrottsplatser, parker, grönområden och gång- och cykelvägar kan få fler fysiskt aktiva. Stadsbyggnadsnämnden framhåller vidare att det finns en stor utvecklingspotential i stadens grönområden.

Exploateringskontoret har som uppdrag att utveckla planeringen för stadens framtida bostadsförsörjning och anser det inte lämpligt att därutöver särskilt främja idrott och motion genom att till exempel avsätta markytor för ändamålet.

De huvudsakliga förändringar som remissförfarandet har bidragit i till i programmet är:

- De tidigare styckena om strategier är inbakade i texten under respektive fokusområde.
- Alla indikatorer är samlade i slutet för en tydligare överblick.
- Tydligare formulering om barnkonventionen (s. 3).
- Tydligare text om diskrimineringsgrunderna (s. 5).
- Under rubriken *Föreningslivet stärker folkhälsan* finns mer konkreta strategier för hur staden ska stötta föreningslivet. Stadsdelsförvaltningarnas ansvar att erbjuda en funktion som kan informera och möta föreningar med lokala frågor tas bort. (s. 7-8).
- Under rubriken *Övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott* har det tydliggjorts att dessa metoder inte står i motsats till föreningslivets verksamhet utan ska ses som ett komplement till detta och med fördel i samverkan. (s. 8-9).
- Under rubriken *Samverkan för att fler ska bli fysiskt aktiva* har stadsdelsförvaltningarnas ansvar att hålla ihop lokala nätverk tagits bort. (s. 9).
- Under rubriken *Anläggningar och ytor för fysisk aktivitet* finns en hänvisning till en konkretiserad strategisk plan för anläggningar och ytor, Långsiktig investeringsplan för stadens idrottsverksamhet. (s. 10-11).

Uppföljning

För att få ett uppdaterat utgångsläge på hälsa, fritidsvanor och fysisk aktivitetsnivå hos barn och ungdomar i Stockholm kommer idrottsförvaltningen att göra en ny fullskalig uppföljning inom forskningsprojektet Ung livsstil. Den senaste genomfördes 2004/2005. Även vuxnas idrotts- och motionsvanor kommer att undersökas.

Undersökningarna kommer därefter att genomföras på nytt omkring år 2017 för att få en heltäckande bild av effekterna av det idrottspolitiska programmet.

För att programmets mål och intentioner ska bli verklighet förutsätts en nära samverkan mellan Stockholms stad och föreningslivet. Det idrottspolitiska programmet för Stockholms stad omfattar alla stadens nämnder och bolag och det är av stor vikt att alla berörda gör sitt yttersta för att få fler invånare i staden fysiskt aktiva och därmed stärka folkhälsan i Stockholm.

Remissinstanser

	Svar
Statens Folkhälsoinstitut	X
Gymnastik och Idrottshögskolan	X
Karolinska Institutet	X
Stockholms Universitet	X
JKS basket	
Älvsjö AIK Fritid	
IK Bolton	
4H	
GT Söder handboll	
Bromma-Vällingby SOK	
Brommapojkarna	
FFF Fäktning	
Hässelby SK FF	
Enskede IK	X
Stockholms Ungdom	X
Sverok	
Hammarby Friidrott	X
Spårvägen Simsällskap	
Stockholms IIK	
Friluftsfrämjandet	
Friskis och svettis	
Hässelby Friidrott	X
Spånga IS Fotboll	X
Spånga Tennisklubb	
IK Södra Judo	

GT 76	
Kista SC	
Stockholm mean machines	
FK Bromma	
Brommagymnasterna	
Stockholms Idrottsförbund	X
SISU Idrottsutbildarna	
Korpen Stockholms län	X
Stockholms & Svealands Roddistrikt	X
Stockholms Brottningsförbund	
Stockholms Fotbollsförbund	X
Stockholms Fäktförbund	
Stockholms Handbollsförbund	X
Stockholms Innebandyförbund	
Stockholms Ishockeyförbund	X
Stockholms Läns Ridsportförbund	X
Stockholms Orienteringsförbund	X
Stockholms Simförbund	X
Stockholms Basketdistriktsförbund	
Stockholms Handikappidrottsförbund	X
Gymnastikförbundet Öst	X
Stockholm/Gotland Budo o KSF	
Stockholms Scoutdistrikt	
SATS	
World Class Sverige AB	
Actic Sverige AB	
Medley	X
Itrim	
Sjöstadens Folketshusförening	X
Sjöstadsföreningen Hammarby Sjöstad	X
Stockholms Mångkampsförbund	X
Stockholms Skyttesportförbund	X
Vasalunds IF	X
RFSL Ungdom	X
SK Neptun	X

HSO Stockholms Län	X
--------------------	---

Bromma SDN	X
Enskede-Årsta-Vantör SDN	X
Farsta SDN	X
Hägersten-Liljeholmen SDN	X
Hässelby-Vällingby SDN	X
Kungsholmen SDN	X
Norrmalm SDN	X
Rinkeby-Kista SDN	X
Skarpnäcks SDN	X
Skärholmen SDN	X
Spånga-Tensta SDN	X
Södermalms SDN	X
Älvsjö SDN	X
Östermalms SDN	X
Arbetsmarknadsnämnden	X
Exploateringskontoret	X
Fastighetsnämnden	X
Kulturnämnden	X
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	X
Socialnämnden	X
Stadsbyggnadsnämnden	X
Trafik- och renhållningsnämnden	X
Utbildningsnämnden	X
Äldrenämnden	X
Hälso och sjukvårdsnämnden	X
Svenska Bostäder AB	
Familjebostäder AB	
AB Stockholms hem	X
SISAB	X
Stockholms Hamnar AB	
Stockholms Business Region AB	

Bilagor

1. Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2013-2017
2. Remissammanställning